

EL FUTUR DEL CASTOR L'any 2000 ja es va esgrimir que els consumidors de llum havien pagat injustament el manteniment de Vandellòs II un cop aturada

CRONOLOGIA (II)

26 SETEMBRE 2013

Dos dies després que s'haja enregistrat un terratrèmol de 3,6 graus Richter, clarament perceptible per la població, el ministeri d'Indústria ordena la paralització de les injeccions de gas.

1 OCTUBRE 2013

La successió de terratrèmols, un dels quals arriba als 4,2 graus en l'escala de Richter, fa que la Generalitat valenciana active el Pla de Risc Sísmic. Catalunya també acaba activant el seu pla.

6 OCTUBRE 2013

Unes 6.000 persones es manifesten contra el Castor a les Cases d'Alcanar. Continuaran més accions, com ara una muralla humana a Vinaròs per demanar-ne el tancament.

17 OCTUBRE 2013

Transcendeix que el Suprem ha desestimat un recurs del govern espanyol contra la clàusula que insta a indemnitzar la concessionària en cas de renúncia, encara que haha estat negligent.

NOVEMBRE 2013

El Parlament aprova una moció d'ICV que reclama el tancament definitiu i permanent del magatzem.

FEBRER 2014

Davant el silenci del govern espanyol, Escal reclama la reobertura i assegura que l'operació és fiable.

MAIG 2014

L'Institut Geogràfic i l'Institut Geològic Miner conclouen que els sísmes van ser ocasionats per la injecció de gas i que una falla no cartografiada en va ser l'origen, però el govern espanyol espera informes d'experts internacionals per mullar-se.

JUNY 2014

Escal renuncia a l'explotació del Castor i el ministre admet que se l'haurà de compensar.

3 OCTUBRE 2014

El consell de ministres aprova el decret que indemnitza Florentino.

REPORTATGE

La lògica de la injustícia

La socialització de les pèrdues rep l'oposició del Parlament de Catalunya, del Govern, de la majoria de partits, del Síndic de Greuges i de la Plataforma del Sènia, que advoquen per la impugnació en espera d'un hipotètic procediment judicial que empare els consumidors i que té un precedent clar en l'estratègia de l'acusació popular en el judici de Vandellòs II

TORTOSA *Oscar Meseguer*

Tant Enagás com el decret signat pel govern espanyol deixen clar que el gestor gasista serà exclusivament responsable de les conseqüències derivades de l'incompliment de les seues obligacions a partir d'ara i que l'extinció de la concessió a Escal UGS es produeix "sense perjudici de les responsabilitats que li puguin ser exigides pels defectes que pugen presentar les instal·lacions en els pròxims deu anys o per les accions i omissions que haja desenvolupat fins ara", corresponent al sistema gasista (i això sí que aniria a favor de tots els consumidors) "les indemnitzacions derivades de les responsabilitats [d'Escal] que es pugen reconèixer en procediments administratius o judicials". Per tant, el mateix Govern, si bé d'una banda alleugereix Florentino Pérez, obre la porta a l'esclarament de les responsabilitats de l'empresa en la crisi sísmica d'ara fa un any, per la qual cosa no s'entén que haja accedit sense més a compensar-la milionàriament; unes responsabilitats compartides amb l'administració que li va permetre ometre els estudis sísmics que, per exemple, l'Observatori de l'Ebre aconsellava.

Per tot plegat, tant la Generalitat de Catalunya com el Parlament, com la majoria de partits (excepte el PP) han reaccionat reclamant que la compensació a Escal no l'hagen d'assumir els ciutadans. El govern català està estudiant com impugnar el decret i ja va avançar que traslladaria a la Comissió Europea la repercussió dels 1.350 milions d'euros en la tarifa del gas, per la qual no descarta demanar danys i perjudicis. També busca novament l'empare de Brussel·les la Plataforma en Defensa de les Terres del Sènia, que ja va demanar ex-

Una imatge de les instal·lacions de la central nuclear de Vandellòs II.

plicacions al Banc Europeu d'Inversions (BEI). ICV, a través del seu eurodiputat Ernest Urtsasun, també ha enviat un escrit a la Comissió i al BEI per aturar el pagament de la indemnització. "No pot ser que la CE mire cap a una altra banda quan es dilapiden diners públics per un projecte que ha cofinançat la UE", manté el dirigent ecosocialista. "Deplorem aquesta política en què aquestes empreses quan tenen guanys són per a elles i, en canvi, quan tenen pèrdues són socialitzades", es queixava l'alcalde republicà d'Alcanar, Alfons Montserrat. A més a més, Catalunya i les Terres de l'Ebre exigeixen, majoritàriament, que el Castor siga desmantellat sense més dilacions. ERC ho reclama al mateix promotor. En canvi, l'Estat ha encomanat a Enagás que faça els estudis pertinents (probablement, també els geològics i sísmics que no es van fer quan tocava) que, sumats als informes internacionals que continua esperant, assessoren l'administració a l'hora de

prendre una decisió definitiva sobre el futur del magatzem de gas.

L'OMBRA DE VANDELLÒS II A l'espera d'aquesta determinació, però, el cas és que la fiscalia de Castelló té obertes diligències pel cas que hauria de desembocar en algun procediment judicial. El degà del Col·legi d'Advocats de Tortosa, Josep Canicio, expressa que cal dilucidar "qui té la culpa d'haver fet coses en una estructura geològica que s'ha demostrat que era problemàtica". A partir d'aquí, si hi hagués una sentència condemnatòria envers l'Estat, l'empresa promotora o tots dos, "s'hauria de satisfer una responsabilitat civil" que inclou tant les afectacions psicològiques i desperfectes materials derivats del reguizell de terratrèmols, com la defensa del consumidor, que no tindria per què assumir un cost que li és totalment aliè.

En aquest sentit, el Síndic de Greuges de Catalunya, l'exdirigent d'ICV Rafel Ribó, després de constatar que

l'acord assolit [entre ACS i Madrid] "implicarà un increment de la factura de gas durant 30 anys", ha anunciat que promourà accions legals contra el decret aprovat pel consell de ministres i que es reunirà amb tots els sectors implicats a Catalunya per estudiar aquesta mesura. Sense anar més lluny, dimarts, dia 14 d'octubre, està previst que es desplaça fins a Alcanar i la Plataforma del Sènia ja ha fet una crida a tots els afectats pels sísmes perquè vagen a la ciutat.

La defensa del consumidor de gas en aquest polèmic cas té el seu precedent judicial en l'estratègia de l'acusació popular en el judici contra els dirigents de la central nuclear de Vandellòs II arran de l'accident de fa 25 anys. Aleshores, l'advocat barceloní Marc Viader, en veure que les acusacions de risc no prosperaven, va buscar el suport del penalista Marc Palmés perquè exercís l'acusació particular en nom seu com a consumidor d'electricitat. Van intentar demostrar que, des de l'accident fins a la intervenció pública d'Enresa per al desmantellament, Hifrensa (explotadora de la central accidentada) no havia ingressat res perquè no produïa energia, però van repercutir en el preu del kilowatt els costos de manteniment de la central paralitzada. "Això, si la sentència hagués sigut favorable [va ser absolutòria], obria la porta a tots els ciutadans de l'Estat a defensar els seus drets com a consumidors en el procés penal i un cop esgotada aquesta via, a fer igualment una reclamació per la via civil, cosa que cap organització de consumidors va decidir fer", recordava fa cinc anys Marc Viader. El paral·lisme és evident. El primer pas és que un jutge obra el procés del Castor. ■